

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
15.03.2022
RT I, 08.03.2022, 1

Välja kuulutanud
Vabariigi President
02.03.2022 otsus nr 71

Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse ning laeva lipuõiguse ja laevaregistrite seaduse muutmise seadus

Vastu võetud 23.02.2022

§ 1. Rahvusvahelise sanktsiooni seaduse muutmine

Rahvusvahelise sanktsiooni seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvis 1 asendatakse sõnad „finantssanktsiooni kohaldamisest teatamata jätmise ja valeandmete esitamise eest” sõnadega „seadusest tulenevate nõuete rikkumise korral”;
- 2) paragrahvi 2 lõiget 2 täiendatakse pärast sõnu „reguleerimata küsimustes” sõnadega „, sealhulgas riskihinnangu, protseduurireeglite ja sisekontrollieeskirja koostamisel ja kohaldamisel ning hoolsusmeetmete kohaldamisel.”;
- 3) paragrahvi 8 täiendatakse pärast sõna „rakendatakse” sõnadega „,resolutsioonis kehtestatud tingimustel”;
- 4) seaduse 1. peatükki täiendatakse §-ga 8¹ järgmises sõnastuses:

„§ 8¹. Ettepaneku tegemine füüsilise või juriidilise isiku määramiseks rahvusvahelise sanktsiooni subjektiks

- (1) Välisministeerium esitab vajaduse korral Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu resolutsiooni alusel moodustatud komiteele või Euroopa Liidu Nõukogule ettepaneku määrata resolutsioonis või Euroopa Liidu Nõukogu otsuses nimetatud tingimustele vastav füüsiline või juriidiline isik, üksus või asutus rahvusvahelise sanktsiooni subjektiks.
- (2) Välisministeerium esitab vajaduse korral Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Julgeolekunõukogu resolutsiooni alusel moodustatud komiteele või Euroopa Liidu Nõukogule ettepaneku resolutsioonis või Euroopa Liidu Nõukogu otsuses nimetatud tingimustele mittevastava füüsilise või juriidilise isiku, üksuse või asutuse eemaldamiseks rahvusvahelise sanktsiooni subjektide loetelust.
- (3) Enne ettepaneku esitamist konsulteerib Välisministeerium julgeolekuasutustega ning teiste asjaomaste ametite, komisjonide ja asutustega.”;
- 5) seaduse 3. peatüki pealkirja täiendatakse pärast sõna „rakendamise” sõnadega „,ja kohaldamise”;
- 6) paragrahvi 18 punkt 4 tunnistatakse kehtetuks;
- 7) paragrahvi 18 tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõigetega 2–4 järgmises sõnastuses:
„(2) Rahapesu Andmebüroo võib põhjendatud juhtudel pikendada käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaega kuni 60 päeva, kui see on vajalik käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kontrolli tegemiseks või kui lisatähtaja vajadus tuleneb kolmandast isikust. Rahapesu Andmebüroo esitab taotluse või teate esitajale tähtaja pikendamise kohta selgituse hiljemalt kaks tööpäeva enne käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaja saabumist.
(3) Rahapesu Andmebüroo teavitab taotluse või teate esitajat käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kontrolli tulemustest kahe tööpäeva jooksul.
(4) Kui Rahapesu Andmebüroo kinnitab, et tegemist on finantssanktsiooni subjektiga või finantssanktsiooni rikkuva tehingu või toiminguga või finantssanktsiooni on kohaldatud õiguspäraselt, ja isik, kelle suhtes on

kohaldatud finantssanktsiooni, on esitanud Rahapesu Andmebüroole käesoleva seaduse §-s 17 nimetatud taotluse, teavitab Rahapesu Andmebüroo käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kontrolli tulemustest kirjalikult kahe tööpäeva jooksul ka finantssanktsiooni subjekti või puudutatud isikut tema suhtes võetud meetmete:

- 1) täpsest ulatusest ja sisust;
- 2) õiguslikust alusest;
- 3) alguskuupäevast;
- 4) vaidlustamise korrast;
- 5) erandite tegemise alustest ja korrast.”;

8)paragrahvi 20 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „§-des 21, 22 ja 23” tekstiosaga „§-des 21–23”;

9)paragrahvi 20 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Erikohustustega isik määrab käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmise, sealhulgas finantssanktsiooni kohaldamise eest vastutava isiku ning edastab tema kontaktandmed Rahapesu Andmebüroole ja Finantsinspeksioonile. Vastutava isiku suhtes kohaldatakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse §-s 17 kontaktisiku kohta sätestatud, arvestades käesoleva seaduse erisusi.”;

10)paragrahvi 20 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 nimetatud vastutava juhatuse liikme ja vastutava isiku määramise eest vastutab erikohustustega isiku juhatuse liige või filiaali juhataja.”;

11)paragrahvi 21 täiendatakse lõigetega 1¹ja 1²järgmises sõnastuses:

„(1¹) Finantssanktsiooni subjekti tuvastamiseks ja finantssanktsiooni kohaldamiseks kohaldab erikohustustega isik ärisuhte loomisel rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse § 20 lõike 1 punktides 1–4 sätestatud hoolsusmeetmeid ning teeb ärisuhte käigus sama lõike punktis 6 nimetatud ärisuhte seiret, arvestades enda tegevusele ja rahvusvahelisele sanktsioonile omaste riskidega.

(1²) Erikohustustega isik uuendab finantssanktsiooni jõustumisel, muutmisel või lõppemisel viivitamata tema poolt kasutatavaid rahvusvahelise sanktsiooni subjektide nimekirju.”;

12)paragrahvi 22 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Erikohustustega isik kogub ja säilitab käesoleva seaduse § 21 nõuete täitmisel kogutud andmeid viie aasta jooksul ärisuhte lõppemisest.

(2) Säilitatavad andmed peavad võimaldama ammendavalt ja viivitamata vastata Rahapesu Andmebüroo või kooskõlas õigusaktidega teiste järelevalveasutuste, uurimisasutuste või kohtu päringutele, muu hulgas selle kohta, kas erikohustustega isikul on või on olnud eelmise viie aasta jooksul ärisuhte päringus nimetatud isikuga ning milline on või oli selle suhte olemus või kas on osutatud teenust päringus nimetatud isikule.

(3) Kui on algatatud uurimine või kohtumenetlus seoses finantssanktsiooni rikkumisega või finantssanktsiooni on kohaldatud pikemaks ajaks kui viis aastat, pikeneb käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaeg kuni uurimise, kohtumenetluse või finantssanktsiooni rakendamise lõppemiseni.

(4) Erikohustustega isikul on lubatud käesoleva seaduse kohaldamisel kogutud isikuandmeid töödelda üksnes rahvusvahelise sanktsiooni kohaldamise eesmärgil, mida käsitatakse avaliku huvi küsimusena Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/679 füüsiliste isikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise ning direktiivi 95/46/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (isikuandmete kaitse üldmäärus) (ELT L 119, 04.05.2016, lk 1–88) tähenduses, ning neid andmeid ei tohi täiendavalt töödelda viisil, mis ei vasta nimetatud eesmärgile, näiteks turunduslikel eesmärkidel.”;

13)seadust täiendatakse §-ga 22¹järgmises sõnastuses:

„§ 22¹. **Rahvusvahelise sanktsiooni riskide maandamise ja riskijuhtimise süsteem**

(1) Rahvusvahelise sanktsiooni riskide maandamise ja riskijuhtimise süsteem on kogum, mis hõlmab dokumente ja nendes kirjeldatud tegevusi ning infotehnoloogilisi vahendeid, mille eesmärk on tagada rahvusvahelise sanktsiooni kohaldamine, asjakohaste ressursside eraldamine ja töötajate koolitamine, et ära hoida rahvusvahelise sanktsiooni rikkumine või sellest kõrvalehoidmine.

(2) Erikohustustega isik loob riskiisu ja riskihinnangu põhjal oma rahvusvahelise sanktsiooni riskide maandamise ja riskijuhtimise süsteemi, dokumenteerib ja uuendab süsteemi ja selle komponente ning arvestab nendega käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisel.

(3) Rahvusvahelise sanktsiooni riskide maandamise ja riskijuhtimise süsteem sisaldab vähemalt järgmisi komponente:

- 1) riskide maandamise ja riskijuhtimise üldine strateegia;

- 2) riskiisu ja riskihinnangu kindlaksmääramine ja ajakohastamine;
- 3) protseduurireeglite ja juhendite kehtestamine ja ajakohastamine;
- 4) hoolsusmeetmete kohaldamise kord, nende ulatus ja rakendamine;
- 5) käesoleva seaduse § 21 lõigetes 1–4 nimetatud olukordades tegutsemine;
- 6) andmete kogumine ja säilitamine;
- 7) sisekontrolli tegemine;
- 8) töötajate koolitamine.

(4) Erikohustustega isik peab tagama töötajatele, kelle tööülesannete hulka kuulub ärisuhete loomine või tehingute tegemine, käesolevast seadusest tulenevate kohustuste täitmise alase koolituse. Koolitus toimub töötaja tööle asumisel ja pärast seda regulaarselt või vajaduse järgi. Koolitus sisaldab vähemalt teavet, mis käsitleb rahvusvahelise sanktsiooni riskihinnangut ja selle tulemusi, õigusaktides ja protseduurireeglites ettenähtud kohustusi, rahvusvahelise sanktsiooni rikkumise tüpoloogiat, rahvusvahelisest sanktsioonist kõrvalehoidmise nüüdisaegseid meetodeid ja nendega kaasnevaid riske ning isikuandmete kaitse nõudeid.”;

14)paragrahvi 23 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) käesoleva seaduse alusel kohaldatavate hoolsusmeetmete kohta;”;

15)paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Valdkonna eest vastutav minister võib määrusega kehtestada täpsemad nõuded krediidi- ja finantseerimisasutuste protseduurireeglite, sisekontrollieeskirja ja nende rakendamise kohta.”;

16)paragrahvi 24 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „§ 21 lõikeid 1–4” tekstiosaga „§ 21 lõikeid 1, 1¹ ja 2–4”;

17)paragrahvi 25 lõiget 1 täiendatakse punktidega 5¹–5³ järgmises sõnastuses:

„5¹) esimene laevapereta prahitud laevade register;

5²) teine laevapereta prahitud laevade register;

5³) tegelike kasusaajate andmekogu;”;

18)paragrahvi 27 lõiget 1 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Vabariigi Valitsuse määrus jõustub järgmisel päeval pärast kehtivas korras avaldamist.”;

19)paragrahvi 27 lõiget 4 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Sissesõidukeelu korral loetakse sanktsiooni subjekti nimekirja lisamine ja nimekirjast eemaldamine teatavaks tehtuks sanktsiooni subjekti nime, ja kui see on teada, sünniaja avaldamisega Siseministeeriumi veebilehel.”;

20)paragrahvi 30 lõiked 1 ja 1¹ muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Rahapesu Andmebüroo teeb riiklikku järelevalvet finantssanktsiooni kohaldamise ning käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle erikohustustega isiku poolt, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

(1¹) Finantsinspeksioon teeb järelevalvet käesoleva seaduse ja selle alusel kehtestatud õigusaktide nõuete täitmise üle nende krediidi- ja finantseerimisasutuste ning finantseerimisasutuste poolt, kelle üle ta teeb järelevalvet Finantsinspeksiooni seaduse alusel, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.”;

21)paragrahvi 30 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „punktides 1–3 ja 7–11” tekstiosaga „punktides 1–3, 5¹, 5² ja 7–11”;

22)paragrahvi 30 lõikes 3 asendatakse tekstiosa „punktides 4–6 ja 12” tekstiosaga „punktides 4, 5, 5³, 6 ja 12”;

23)paragrahvi 32 pealkirjast ning lõigetest 1 ja 5 jäetakse välja sõnad „või Finantsinspeksioon” vastavas käändes;

24)paragrahvi 34 lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „Välisministeeriumile” sõnadega „või Kaitsepolitsei ametile”;

25)paragrahvi 34 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Rahapesu Andmebüroo võib teavitada pädevat järelevalveasutust, julgeolekuasutust või rahvusvahelist organisatsiooni või institutsiooni või välisriigi järelevalveasutust käesoleva seaduse nõuete rikkumisest või edastada neile asjakohase taotluse alusel Rahapesu Andmebüroos registreeritud andmeid, analüüse ja

hinnanguid ulatuses, mis ei riku seaduses, välislepingus või rahvusvahelise koostöö raames kehtestatud nõudeid, kui see on vajalik rahvusvahelise sanktsiooni rakendamiseks või sellega seotud rikkumiste takistamiseks või pädeva järelevalveasutuse või julgeolekuasutuse seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks või käesoleva seaduse eesmärkide saavutamiseks või kui need andmed on vajalikud teise riigi rahvusvahelise sanktsiooni rakendamiseks ja kohaldamiseks. Teavituse tegemise ja taotlusele vastamise üle otsustab Rahapesu Andmebüroo.”;

26)seadust täiendatakse §-dega 35¹–35⁵järgmises sõnastuses:

„§ 35¹. Vastutava juhatuse liikme ja vastutava isiku määramata jätmine ning tema kontaktandmete Rahapesu Andmebüroole või Finantsinspeksioonile teatamata jätmine

(1) Käesoleva seaduse § 20 lõikes 2 sätestatud vastutava juhatuse liikme määramata jätmise või lõikes 3 sätestatud vastutava isiku määramata jätmise või tema kontaktandmete Rahapesu Andmebüroole või Finantsinspeksioonile teatamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 35². Rahvusvahelise sanktsiooni riskihinnangu ja riskiisu kindlaksmääramata ning ajakohastamata jätmine

(1) Käesoleva seaduse § 22¹lõike 3 punktis 2 nimetatud rahvusvahelise sanktsiooni riskihinnangu või riskiisu kindlaksmääramata või ajakohastamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 35³. Ärisuhte loomisel hooldusmeetmete kohaldamata jätmine

(1) Käesoleva seaduse § 21 lõigetel 1–2 nimetatud hooldusmeetmete, mille eesmärk on finantssanktsiooni subjekti tuvastamine, kohaldamata jätmise eest ärisuhte loomisel – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 35⁴. Ärisuhte kestel hooldusmeetmete kohaldamata jätmine

(1) Käesoleva seaduse § 21 lõigetel 1–2 nimetatud hooldusmeetmete, mille eesmärk on finantssanktsiooni subjekti tuvastamine, kohaldamata jätmise eest ärisuhte kestel – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.

§ 35⁵. Protseduurireeglite ja sisekontrollieeskirja kehtestamata ja täitmata jätmine ning erikohustustega isiku töötaja poolt nende rakendamata jätmine

(1) Käesoleva seaduse §-s 23 nimetatud protseduurireeglite või sisekontrollieeskirja kehtestamata või täitmata jätmise või erikohustustega isiku töötaja poolt nende rakendamata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 400 000 eurot.”;

27)paragrahvi 37 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Käesoleva seaduse §-des 35–36 nimetatud väärtegade kohtuväline menetleja on Rahapesu Andmebüroo või Finantsinspeksioon.”.

§ 2. Laeva lipuõiguse ja laevaregistrite seaduse muutmine

Laeva lipuõiguse ja laevaregistrite seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 96¹lõiget 2 täiendatakse punktiga 4¹järgmises sõnastuses:

„4¹) laevapereta prahitud laeva omanik või prahtija on finantssanktsiooni subjekt rahvusvahelise sanktsiooni seaduse tähenduses või kui laeva registreering esimeses või teises laevapereta prahitud laevade registris rikub muul viisil rahvusvahelist sanktsiooni;”;

2)paragrahvi 96²lõiget 4 täiendatakse pärast sõna „lisaülevaatus” tekstiosaga „või esineb rahvusvahelise sanktsiooni seaduse § 25 lõikes 2 sätestatud alus”.

§ 3. Seaduse jõustumine

- (1) Käesolev seadus jõustub 2022. aasta 15. märtsil.
- (2) Käesoleva seaduse § 1 punkt 26 jõustub 2022. aasta 15. mail.

Jüri Ratas
Riigikogu esimees